

Възхвала за президента Рейгън

Маргарет Тачър

Загубихме един велик президент, велик американец и велик човек, а аз загубих и един скъп приятел.

През своя живот Роналд Рейгън имаше такова ободряващо и укрепващо присъствие, че беше лесно да забравиш какви страховити задачи си постави той самият. Той се стремеше да излекува наранения дух на Америка, да възвърне мощта на свободния свят и да освободи поробените от комунизма. Това бяха трудни за изпълнение и много рисковани каузи и бяха преследвани почти безгрижно, а освен това Роналд Рейгън въплъщаваше още една велика кауза, която Арнолд Бенет нарече някога “великата кауза на окуражаване на всички”. В неговата политика имаше свежест и оптимизъм, които привлякоха привърженици на други идеи от всякакви класи и народи и, в крайна сметка, от самото сърце на “империята на злото”.

Неговото чувство за хумор имаше и друга цел отвъд самия хумор. В ужасните часове след опита за убийство срещу него, непринудените му шегички осигуриха спокойствие на загрижения свят. Те бяха доказателство, че след терора и по време на истерия поне едно велико сърце остава разумно и духовито. Те бяха истинска опора срещу напрежението. И може би означаваха опора от по-различен вид. Самият Рони със сигурност вярваше, че е върнат към живота с определена цел. Както каза на един свещеник след възстановяването си: “Колкото и време да ми остава сега, то принадлежи на Големият приятел горе”. И е вярно, че е трудно да се отрече, че животът на Роналд Рейгън е даден от providението, ако погледнем какво постигна той през следващите осем години.

Някои предсказваха залеза на Запада. Той вдъхнови Америка и нейните съюзници с нова вяра в мисията им за свобода.

Някои виждаха само ограничения пред икономическия растеж. Той преобрази една стагнираща икономика в двигател на нови възможности.

Някои се надяваха в най-добрия случай на неспокойно съжителство със Съветския съюз. Той спечели Студената война, като не само че не направи и един изстрел, а освен това покани враговете си да излязат от крепостта си и ги превърна в свои приятели.

Аз не мога да си представя как някой дипломат или драматург би могъл да каже по-добре думите, с които той се обърна към Михаил Горбачов на срещата на високо равнище в Женева: “Нека да ти кажа защо не ти вярваме”. Тези думи са искрени и тежки и никак не е било лесно да се чуят. Но те също са ясна покана за едно ново начало и една нова връзка, която да се основава на доверие.

Днес ние живеем в свят, който Роналд Рейгън започна да преоформя с тези думи. Това е един много различен свят, с различни предизвикателства и нови опасности. Като цяло обаче, това е свят на по-голяма свобода и благоденствие, на повече надежди от този, който той наследи, когато стана президент.

Като министър-председател, аз работих заедно с Роналд Рейгън през осем от най-важните години от живота ни. Ние редовно разговаряхме както преди да започне, така и след като приключи с президентството и аз имах достатъчно време и основания да разсъждавам относно това, което го направи велик президент.

Роналд Рейгън познаваше себе си. Той имаше твърди принципи и, според мен, правилни. Той ги излагаше ясно. Той действаше решително, воден от тях. Когато светът създаваше проблеми пред Белия дом, той не ги избягваше, нито се объркваше или съкрушаваше.

Той почти инстинктивно знаеше какво да прави.

Когато помощниците му подготвиха материали за възможни решения, те можеха да премахнат цели рафтове с предложения, които знаеха, че старецът никога няма да използва. Когато съюзниците му попаднаха под съветски или домашен натиск, те можеха да погледнат уверено към Вашингтон за непоколебим водач, а когато враговете му пробваха американската решителност, те бързо разбраха, че неговата решителност е твърда и непреклонна.

Неговите идеи, макар че са толкова ясни, изобщо не са опростени. Той разбираше многото страни на истината. Да, той предупреждаваше, че Съветският съюз има неудържим стремеж за военна мощ и териториална експанзия, но освен това той чувстваше, че съюзът е погълнат от системни недостатъци, невъзможни за реформиране. Да, той не се скри от изобличаването на московската империя на злото, но осъзна, че въпреки това е възможно да се появи добронамерен човек от тъмните и коридори.

Така президентът устоя на съветската експанзия и притискаше слабите Съвети във всяка област, докато не настъпи денят и комунизмът не започна да се срива под комбинираната тежест на този натиск и на собствените си недостатъци. И когато добронамереният човек наистина се появи от тези руини президентът Рейгън пристъпи напред, за да му стисне ръката и да предложи искрено сътрудничество.

Нищо не е по-характерно за Роналд Рейгън от това благородно великодушие и нищо не е по-американско.

Тук може би е и последното обяснение на постиженията му. Роналд Рейгън поведе американския народ със себе си в своите огромни усилия, защото между тях имаше съвършено съгласие. Той и те обичаха Америка и това, зад което застава: свобода и възможности за обикновените хора.

Като артист, по време на златните години на Холивуд, той помага за оживяването на американската мечта за милиони хора по целия свят. Самият му живот бе изпълнение на тази мечта. Той никога не се поддаде на притеснението на някои хора да изразят честно любовта си към родината. Той можеше да каже “Господ да благослови Америка” с еднаква страст пред публика и в личен разговор. И по този начин той можеше уверено да призове любимите си сънародници да направят жертви за Америка и за тези, които очакват от Америка надежда и спасение.

Като използва рамото на американския патриотизъм той повдигна света. И ето сега светът в Прага, Будапеща, Варшава и София, в Букурещ, в Киев и дори в Москва, светът оплаква кончината на великия освободител и повтаря молитвата му: Господ да благослови Америка.

Животът на Роналд Рейгън е богат не само заради обществените постижения, но също и заради личното щастие. Всъщност, обществените постижения се основават на личното му щастие.

Повратната точка в живота му беше срещата и женитбата му с Нанси. По този въпрос имаме ясно свидетелство от обичащ и благодарен съпруг: “Нанси се появи и спаси душата ми”.

Днес ние споделяме нейната скръб, но освен това и нейната гордост, както и скръбта и гордостта на децата му. През последните години от живота му умът на Рони беше замъглен от болест. Сега тази мъгла се вдигна. Той отново е самият себе си, повече откогато и да е било на този свят и можем да бъдем сигурни, че Онзи горе никога не забравя тези, които си спомнят за него. И както последното пътуване на този истински пилигрим го отведе отвъд залеза и когато настъпи утрото в рая, на мен ми се иска да мисля като в думите на Баниън, че “всички фанфари са звучали от другата страна”.

Ние все още живеем в здрач, но имаме един фар, който да ни води, който Роналд Рейгън никога не е имал. Ние имаме неговия пример. Нека днес да благодарим за този живот, който даде толкова много на всички Божии чеда.